

Offprint

Katolícke biblické dielo

Studia Biblica Slovaca je časopis zameraný na skúmanie Svätého písma Starého a Nového zákona predovšetkým zo stránky filologickej, historickej, exegetickej a teologickej.

Vydáva Katolícke biblické dielo, Svit, s cirkevným schválením.

Imprimatur: Mons. František Tondra, spišský diecézny biskup, č. 1-06 zo dňa 3. 1. 2006

Nihil obstat: Anton Tyrol

Šéfredaktor: Blažej ŠTRBA (Badín)

Redakčná rada: Jaroslav BROŽ (Praha, CZ) - Peter DUBOVSKÝ SJ (Roma, I) - Pavol FARKAŠ (Nitra) - Peter FEDOR (Prešov) - Juraj FENÍK (Drienov) - Sr. Júlia Daniela ISKROVÁ OP (Ružomberok) - Róbert JÁGER (Prešov) - Jozef JANČOVIČ (Bratislava) - Róbert LAPKO (Košice) - Milan SOVA (Bratislava) - Peter ŠOLTÉS (Oestrich-Winkel, D) - Jozef TIŇO (Bratislava) - František TRSTENSKÝ (Spišské Podhradie) - Pavol VILHAN (Roma, I) - Sr. Gabriela Ivana VLKOVÁ OP (Olomouc, CZ)

Za lektorovanie všetkých článkov zodpovedá redakčná rada.

Jazyková úprava: Elena Slaná

Zalamovanie: redakcia

Na príprave publikácie sa podieľali aj Adriana Alexyová, Mária Mihulcová, Zuzana Škrinárová a Miroslav Varšo.

Príspevky v slovenčine alebo češtine, alebo knihy na recenziu prosíme adresovať na jednu z adries:

Redakcia *Studia Biblica Slovaca*, Blažej Štrba, Banská 28, 976 32 Badín (Slovakia), tel.: (00421) 048/418 22 42, fax: (+421) 048/418 22 08, redakcia@biblica.sk, www.biblica.sk,

František Trstenský, Teologický inštitút, Spišská Kapitula 6, 053 04 Spišské Podhradie (Slovakia), tel.: (00421) 053/419 41 80, f.trstensky@centrum.sk.

Príspevky sa požadujú tak v elektronickej podobe (disketou alebo pripojeným dokumentom e-mailu, podľa možnosti v Microsoft Word formáte s typom písma Times New Roman), ako aj vo vytlačenej forme (A4, riadkovanie 1,5). Ak sú používané iné typy písma pre hebrejčinu a gréčtinu ako v BibleWorks, tak upresniť aké. Príspevok typu článok alebo poznámka musí byť doplnený zhrnutím nie dlhším ako 150 slov, jeho anglickou verziou a zoznamom bibliografie. Nevyžiadané exempláre sa späť neposielajú. Redakcia si vyhradzuje právo na jazykovú a štylistickú úpravu prijatých príspevkov.

Objednávku posielajte na Katolícke biblické dielo alebo na adresu redakcie.

Bankové konto: 4008274864/7500, IBAN: SK28 7500 0000 0040 0827 4864.

Články časopisu sú abstrahované v troch svetových periodikách: *Old Testament Abstracts* ISSN 0364-8591, *New Testament Abstracts* ISSN 0028-6877 a *Elenchus of Biblica*.

Studia Biblica Slovaca

© 2010 by Katolícke biblické dielo, Svit

Katolícke biblické dielo, Nábřežie Jána Pavla II, 697/4, 059 21 Svit – SK, www.kbd.sk

Tlač: PUBLICA, publica.nitra@gmail.com

Printed in Slovakia

ISSN 1338-0141

EV 3744/09

OZNAMY

Exodus – moderný komentár k starovekej knihe

Vedecká biblická konferencia o Knihe Exodus

V dňoch 11. – 12. 9. 2010, sa v priestoroch Kňazského seminára sv. Františka Xaverského v Badíne stretli účastníci významnej konferencie s medzinárodnou účasťou pod názvom “Exodus – moderný komentár k starovekej knihe“. Konferenciu organizovali zástupcovia z Katedry biblických vied RKCMBF UK, z Pápežského biblického inštitútu v Ríme a z Ústavu biblických štúdií TF TU.

Podujatie bolo aktuálnou príležitosťou poukázať na dva významné míľniky v živote slovenskej biblistiky. Prvým je pripravované vydanie diela Komentár ku knihe Exodus. Po úspešnom komentári ku knihe Genesis a novinke – Abdiáš, Jonáš, Micheáš, komentár má byť ďalším výsledkom spoločnej tvorivej práce slovenských biblistov.

Druhou príležitosťou na usporiadanie konferencie bolo sté výročie vzniku Pápežského biblického inštitútu, na ktorom dlhé roky študovali, či študujú a pôsobia viacerí slovenskí biblisti.

Na konferencii sa zúčastnila takmer dvadsiatka aktívnych prednášajúcich. Medzi najvýznamnejších z nich patril prof. Jean Louis Ska SJ z Belgicka, známy odborník na Pentateuch, ktorý na úvod konferencie predstavil základné témy a otázky Knihy Exodus. Nemenej uznávaný rakúsky hosť prof. Georg Braulik OSB upriamil svojím príspevkom pozornosť na Boha bojujúceho za Izrael. V ďalších štyroch sekciách sa postupne predstavili ostatní slovenskí a českí prednášajúci.

Medzi nimi boli Peter Juhás s prednáškou Zámerná slovná hračka v Ex 7,11-12?, Jozef Tiňo s témou Príbeh z Ex 7,8-13 prerozprávajúci a rozšírený v judaizme z neskoršieho obdobia druhého chrámu, sr. Fides Iveta Strenková CJ s prednáškou Čarodejníctvo a trest smrti (Ex 22,17), Sidónia Horňanová s príspevkom Príhovorná Mojžišova modlitba v Ex 32, Mykhaylyna Klusková s témou Motív prisľúbenej zeme v Knihe Exodus a Dominik Berberich s prednáškou Povolanie a vyvolenie v Knihe Exodus.

Peter Dubovský SJ sa zameril na tému Božieho hnevu, Blažej Štrba analyzoval Ex 3–4 z pohľadu zjavenia Jahveho. Martin Prudký a Jozef Jančovič skúmali tzv. Formulu milosti v Ex 34,6-7, sr. Gabriela Ivana Vlková OP zas predstavila význam antifóny „Pán je moja sila a moja pieseň“ z Ex 15. Účastníci sa mohli zamyslieť nad problematikou rozmerov a stavby svätostánku v príspevku Bohdana Hroboňa, ponoriť do alegorických výkladov state o vode zo skaly z pera cirkevných otcov, ako ich predstavil Juraj Pigula, OSA, či polemizovať s Ľubošom Podhorským o datovaní prechodu cez Červené more.

Prítomných osobne pozdravil aj banskobystrický diecézny biskup Mons. Rudolf Baláž a biblistov povzbudil v náročnej úlohe skúmať Sväté písmo do hĺbky a sprostredkovať toto pozvanie kňazom aj veriacim.

Program stretnutia však nepozostával len z vedeckých príspevkov. Okrem diskusií čakalo na účastníkov aj spoločenské posedenie spojené s ochutnávkou vín, spoločná nedeľná Eucharistia a obohacujúci kultúrny program. Mali možnosť spoznať vzácne sakrálne miesta, ako drevený kostol v Hronseku, unikátne gotické fresky v Ponikách a nový benediktínsky kláštor v Sampore, kde boli tamojšími bratmi prijatí s veľkou pohostinnosťou.

Hlavný prínos konferencie spočíva iste vo výmene poznatkov a výsledkov bádania tak uznávaných, ako aj začínajúcich biblistov. Pre pasívnych účastníkov, zvlášť pre študentov teológie, to bola vzácna príležitosť nielen rozšíriť si obzory, ale aj osobne spoznať autorov študovaných kníh.

Príspevky, ktoré boli odprednášané, si budú záujemcovia budú môcť prečítať v dvoch číslach časopisu *Studia Biblica Slovaca*.

Zuzana ŠKRINÁROVÁ

Správa z vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou „Biblia a morálka“

V rámci III. biblických dní sa dňa 25. 10. 2010 na Gréckokatolíckej teologickej fakulte PU v Prešove v spolupráci s Katolíckym biblickým dielom vo Svite organizovala vedecká konferencia s medzinárodnou účasťou „**Biblia a morálka**“. Cieľom konferencie bolo predstaviť dokument Pápežskej biblickej komisie *Biblia a morálka*, ktorý vznikol v roku 2008. V duchu tohto dokumentu priblížiť biblické korene kresťanského života a týmto spôsobom „otvoriť“ ho pre každého veriaceho človeka, ktorý chce obohatiť svoj duchovný život o biblický rozmer. Úmyslom dokumentu je predstaviť biblický rámec celého ľudského konania.

Na toto podujatie prijali pozvanie významní svetoví biblisti, ktorí sú spolutvorcami menovaného dokumentu: Prof. Klemens STOCK SJ, sekretár

Contents

Treaties

Jean Louis SKA SJ

The Book of Exodus: Basic Issues and Open Questions 71-93

Georg BRAULIK OSB

God Fights for Israel. Some Remarks on the Intertextuality
of the Deuteronomistic Narrative About the Conquest
of the Land and Exodus 1–14 94-111

Peter DUBOVSKÝ SJ

God's Wrath in the Mesopotamic Royal Inscriptions and in
the Book of Exodus 112-122

Ivana VLKOVÁ OP

„The Lord is My Strength and Song.“ Statement of
the Traditional Antiphone (Ex 15:2; Isa 12:2; Psa 118:4) 123-135

Abstracts and Reviews 136-145

Communications and References 146-148

Obsah

Štúdie

<i>Jean Louis SKA SJ</i> Kniha Exodus: Základné a otvorené otázky	71-93
<i>Georg BRAULIK OSB</i> Boh bojuje za Izrael. K intertextualite deuteronomistického rozprávania o zaujatí krajiny a Exodus 1–14	94-111
<i>Peter DUBOVSKÝ SJ</i> Boží hnev v mezopotámských kráľovských nápisoach a v Knihe Exodus	112-122
<i>Ivana VLKOVÁ OP</i> „Pán je mou silou a písní.“ Výpověď tradiční antifony (Ex 15,2; Ľz 12,2; Ž 118,4)	123-135
Abstrakty a recenzie	136-145
Oznamy	146-148